

Vella po pošti:

za celo leto naprej . . . K 30—
za en mesec . . . K 2-50
za Nemčijo celoletno . . . K 34—
za ostalo inozemstvo . . . K 40—

V Ljubljani na doma:

za celo leto naprej . . . K 28—
za en mesec . . . K 2-30
V upravi prejemam mesečno . . . 2—

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7—
za Nemčijo celoletno . . . K 8—
za ostalo inozemstvo . . . K 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petstivista (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna petstivista po 60 v

Izhaja vsak dan izvenemirne delje in praznike, ob 3. uri pop.

Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ro. opisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniški telefon št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniški telefon št. 168.

Uša slovenska zemlja očiščena Italijanov.

Cesar Karel v Gorici. — Italijani mesto Gorico večinoma uničili. — 130.000 ujetnikov, 1000 topov zaplenjenih. — Veliki Pal naš. — Napredovanje na italijanski ravnini. — V Vidmu.

Generalni polkovnik pl. Borojević si je z žilavo vztrajnostjo vpletel lavorjeven venec v knji o svetovne povestnice slavnih vojskovodij. Kljuboval je dve leti in pol s primeroma malo silo strašni premoči potomcev nekdanjih vladarjev sveta: Ramljanov. Zdaj šele moremo nekoliko presojati, kakšne strašne nevarnosti nas je rešil junaški poveljnik soške armade, Borojevićeve vojne skupine. Zgodovina bo šele znala in bo tudi uvrstila Borojevića med prve junake strašne sedanje svetovne vojske. Ko je Italijan prelomil zvestobo trozveze in preskočil v tabor sporazuma, smo bili Ruse; Nemci so kljubovali Francozom in Angležem. Iz Karpatov, kjer je pokopal Borojević kdo ve koliko Rusov, je prišel na soško pozorišče. Njegovo ime je že takrat pomenilo čelo armade. Stanovitno se je branil; kako malo naše zemlje je popustil Italijanom, moremo šele zdaj nekoliko umeti, ko Italijan tako strašno beži. Do 1. julija, letos je pokopal Cadorna, ki več ne podpisuje italijanskih uradnih poročil: znamenje, da je šel ali je pa bolan, na kraških čerch v naših gorah, naših branikov, 1.600.000 mož; Italijo je stala vojska dozdaj 23.000.000. S ponosnim zanosom gleda lahko Borojević na svoje delo; Slovenci mu ostanemo hvaležni. Vemo, da je zadržal izpočito, svežo italijansko armado, ki, če bi bila zakaaj, bi jo ne bile zadržale gore in ne kraške čeri, kakor niso v najneugodnejših vremenskih neprilikah zadržale voje osrednjih evropskih velisil.

Čez Krmin so prišli avstrijski voji: nemški voji stoje pred Vidmom; gora sv. Mihaela vzeta; Podgora vzeta. General Krobatič, bivši vojni minister je zrušil koroško italijansko bojno črto. Predstavljamo si to strašno borbo. Osvojene postojanke izgledajo strašno: polja mrtvecev. Razkosana trupla v uniformah; na vsak korak mrtvec, gruče mrličev; take podobne povsod, kamor se oko upre. . . . Naši junaki derjo naprej. Znano, da nismo mi tiisti, ki nočemo miru. Saj ko so dohajala poročila o slavnih naših zmagah minulo soboto, je avstrijski ministrski predsednik v gosposki zbornici povedal celemu svetu, da nas zmage ne vpijanjajo, a da smo miroljubni, četudi smo premagali ruskega orjaka, dasi je že takrat doživela strašen polom italijanska armada. Nam gre za življenje, za obstoj. Uničiti nas hočejo; dobro: braniti se znamo, dokler ne uklonimo ošabnih naših sovražnikov, da bodo voljni z nami skleniti mir.

Italijanska vojska se je umaknila na benečansko ravan. Iz Julijskih alp smo napredovali do Čedad, od tam dalje do Vidma. Čez Krmin so že prišle na benečansko ravan Borojevićeve čete. Naša ljubica Gorica je že — daleč za bojno črto. Tisti strašne baterije, ki so jih vzdiali Italijani ob izlivu Soče, so naše, Angleži so še svoje topove, ki so jih imeli na ladjah, rešili, Italijani in Angleži zdaj ne bodo več od tam proti vsem določilom mednarodnega prava streljali na Trst. Italijanske čete tretje armade, ki so se na Krasu, najbrže zaradi teh dragocenih topov nekoliko zamudile, zdaj ob obali Jadranskega morja hitro beže. Pri izlivu Soče so jih pozdravile s krogli naše torpedovke. General pl. Below, ki si je pridobil slavno ime na ruskih bojiščih, stoji že pri Vidmu. Ali bodo te italijanske čete ušle nastavljeni jim pasti?

Bivši naš vojni minister general Krobatič poveljuje koroškimi vojem. Italijanom je iztrgal Veliki Pal. Italijan je od tam grozil Ziljski dolini. Iz Timava vodi lepa cesta v Palazzo in v Tolmezzo, kjer se strne

s cesto, ki vodi od glavne ceste Pontabell-Humin (Gemonaj)-Videm. Utrdbe pri Tolmezzo in pri Huminu bi tvorile severno krilo tisti italijanski armadi, ki bi se poizkušala morebiti braniti v dolini Tilmenta. A ker si je Krobatič odprl vrata na Pal, je že tudi črta Tilment za Italijane na krilu ogrožena.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. ur.) Uradno: Avstrijske in nemške bojne sile so prišle 24. t. m. svoj napad — general Oton pl. Below in severno krilo generalnega polkovnika pl. Borojevića. Včeraj, zvečer na peti dan bitke, je bilo vzeto vse ozemlje, ki ga nam je bil sovražnik odkupil s trudom vsak štirirjaški kilometer s približno 5400 mož izgub v enajstih krvavih bitkah.

Na Krasu so prodrle naše čete, ki so vzele goro sv. Mihaela, do Soče. Naše čete so prekoračile naraslo reko.

Gorico smo v političnem boju očistili, Podgoro vzeli pozno zvečer z naskokom.

V prostoru pri Oslavju, na gori Sabotin in na višini Korada (severnozahodno od Plavi, 612 m visoko) se bjejo po priliki zelo vroči boji. Italijani so se zaman upirali.

Sovražnika, ki se v največji zmedu umika, smo preganjali čez Krmin in goro Kvarin (tik severno od Krmina; 274 m visoka).

Nemške in avstrijske čete stoje pred Vidmom.

V gorah severnozahodno od Čedad hitro napredujemo.

Italijanska koroška bojna črta je v najvažnejših odsekih cmajana. Naše čete so iztrgale v snegu in v viharju sovražnika obsejne postojanke, ki jih je gradil jugozahodno od Trbiča, pri Pontablu, na Plöckenu in na Velikem Palu.

Ker zavezniki hitro prodirajo in rušijo vse ovire, ni mogoče natančno poročati o številu ujetnikov in o plenu, ki se neprestano množi. Samo v navedenem odseku smo zaplenili 118 italijanskih topov; ena sama divizija, ki je tam napredovala, je ujela v nekaterih urah 60 častnikov, 3000 mož in 60 topov.

Vojnega orožja smo zaplenili v dvanajsti soški bitki več, kakor v naši poletni ofenzivi v Galiciji in na Poljskem l. 1915.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 29. oktobra zvečer. Uradno: Naše čete na italijanski ravnini ugodno napredujejo.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

Uspehi so podvojili napadalni duh nemških in avstrijskih divizij, armada generala pekote pl. Belowa je zrušila celo italijansko bojno črto pri Soči. Porazena druga italijanska armada se vali proti Tilmentu, tretja italijanska armada se je le malo časa ustavljala napadu na njene postojanke od reke Vipave do morja; hitro se umika ob jadranski obali. Tudi severno od široke prebite vzeli se na Koroškem do prelaza Plöcken maje italijanska bojna črta. Sovražni zadnji oddelki so dozdaj zamaž poizkušali zadržavati silovito napredovanje zveznih armad. Nemške in avstrijske čete stoje pred Vidmom, kjer se je dozdaj nahajal veliki italijanski glavni stan. Avstrijske divizije so vzele Krmin in se bližajo na obali deželni meji.

Krdela voz italijanskih armad beže v neredu in pokrivajo s pobeglimi prebivalci vse ceste. Ujetniki in plen se trajno množe. Silovita nevihta in dež sta divjala včeraj nad velikanskimi bojnimi poljani 12. soške bitke.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 29. oktobra zvečer: Veliki glavni stan:

Na italijanski ravnini dobro napredujemo.

Naše napredovanje.

Postojna, 28. oktobra. (K. u.) Cesar se je peljal danes na Fajti hrib. Dasi se je utrgal oblak, je cesar sledil zveznim četam, ki so neprestano prodirale. Po vseh potih čez Kras hite polki v italijansko deželo; v nasprotni smeri pa korakajo vrste tisočeri ujetnikov. Vsako poročilo, ki ga je sprejel cesar, ponuja zmago. Krdela ujetnikov zdaj preštevajo. Bo jih 100.000, morebiti 130.000. V tej uri je že 900 topov zaplenjenih.

Pri izlivu Soče, kjer so stale Sdobba-baterije, stoje avstrijske čete. Ladje z angleškimi topovi so pač odpljoli, vzdani velikanski topovi so zapadli nam.

Ker je več ur lil dež, derejo po potih hudourniki. Cesarjev avto se je vedno udiral in so ga morali vleči vun. Popolnoma premočen se je vrnil cesar zvečer v svoje bivališče v okolišču armad, ki operirajo.

Dunaj, 29. oktobra. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se je opoldne poročalo: Naše čete so včeraj prodrle na Krasu čez goro sv. Mihaela.

Vzeli so naši tudi višino pri Podgori. V Brdih (griči, ki se razprostirajo v severnozahodni smeri proti Čedadu) in pri Čedadu uspešno prodiramo.

Naše čete ugodno napredujejo v gorah severnozahodno od Čedad.

Na Karnijskem pobočju so v snežnem metežu naši vzeli z naskokom Veliki Pal.

Italijansko uradno poročilo.

28. oktobra. Besnost napada in nezadostna odpornost sila nekaterih oddelkov 2. armade sta povzročili, da so avstrijske in nemške sile predrle našo levo krilo v Julijskih alpe. Hrabrim odporom drugih čet se ni posrečilo, da bi bile sovražniku zabranile vdreti na sveta tla naše domovine. Skladišča in zaloge v izpraznjenih pokrajinah smo uničili. Hrabrost, ki so jo naši vojski dokazali v tolikih številnih in znamenitih bitkah v dveh in pol letih, zagotavlja vrhovno poveljstvo, da bo armada, kateri sta poverjeni čast in blagobit domovine tudi zdaj izpolnila svojo dolžnost.

29. oktobra popoldne. Premikanja, ki jih je zapovedalo višje poveljstvo, so se normalno izvedla. Čete, katerim je bilo zapovedano, naj nastopijo proti sovražniku, so izpolnile svojo nalogu in so sunek sovražnika v ravnino zavleklo.

Cesar Karel v Gorici. — Gorico Italijani večinoma uničili. — Italijani prebivalce odvedli seboj.

Gorica, 29. oktobra. (K. u.) Njegovo Veličanstvo cesar je prišel danes v zopet osvobodeno Gorico. Sovražnik je mesto večinoma uničil, oplenil in prebivalce odvedel seboj.

Kako smo vkorakali v Gorico.

Vojni poročevalci nemških listov poročajo, da je po Vipavski dolini še odmeval hrup silne artiljerijske bitke. Ponoči so vkorakali v Gorico prve c. in kr. patrolje. Strahotno lep prizor se je odigraval pred osvojitvijo mesta: Na temnem nočnem nebu je žarel požar mostov, skladišč, železniških voz, skladišč, ki so jih bili Italijani pred svojim odhodom zažgali. Brez odmora so treskale italijanske razstrelbe, most za mostom, municijsko skladišče za skladiščem je zletelo v zrak. Toda zasledovalci so bili sovražniku mestoma tako blizu za petami, da ni mogel porušiti vseh prehodov čez Sočo: tako je ostal ohranjen most pri Oslavju; pri Majnici je došel do mostu lovski bataljon pod vodstvom majorja Moscarja v trenutku, ko je švignil iz njega plamen. Brez obotavljanja so vdrli vrli lovci čez gorečo brv, ki se je za njimi s treskom zrušila; toda kmalu se je posrečilo ogenj pogasiti in upostaviti prehod. Lovci so nato nemudoma nadaljevali zasledovanje sovražnika in danes ob 10. uri naskočili eno najmočnejših italijanskih branišč: hrib Fortin. Pri

Gorici je sovražnik ob tej uri še streljal s Podgore čez reko s strojnimi puškami.

Kmalu po polnoči so vkorakale v mesto čete divizije Zeidler, ki je svoj čas do zadnjega trenutka branil Gorico. Takoj nato je na Gradu zaplapolala avstro-ogrska zastava. Mesto je precej trpelo; vse-kakor izvira večina poškodb po šrapnelih izza časa italijanske zasedbe, tako da razdejanje ni mnogo večje nego pred avgustom 1916. Tudi grad je dobil en strel. Veliki železniški most je porušen, ravnotako cestni most, vendar je preko le-tega že položena zasilna brv. Tehnične čete morajo zmagovati ogromno delo, ker lije dež kakor iz škafa. Cesta po Rožni dolini v Gorico je tik pred italijanskimi postojankami razdrta, nasprotno je pa poljska železnica, ki vodi od vile Coronini pri št. Petru skozi Gorico v Rožno dolino, nepoškodovana. Vozovi leže na osamelem Glavnem trgu v Gorici. Sploh napravlja mesto v tem trenutku še vtis, kakor bi ga bilo civilno prebivalstvo popolnoma zapustilo; zdi se pa, da so se prestrašeni prebivalci samo poskrili. Okolica kolo-dvora je eno samo veliko pogorišče, ker so zgorela tu ogromna skladišča.

Nasprotno pa so v mestu znatne in dragocene zaloge slanine, prepečenca in telefonskega materiala. Šipe po hišah so seveda vse zdrobljene. Italijani so se bili pripravili na počestne boje: Cesta v Rožno dolino je zaprta z betonsko barikado, obdijda krog šol itd. so izpremenjena v utrdbe. Pot v Gorico je posuta s popuščeno municijo, telefonski kabli leže nerazdrti, ravno tako telefonski drogovi. V bližini cerkve pri Sv. Petru se jasno vidijo vzdane postojanke minometalcev. Na splošno se dobi v Gorici vtis, da se je vršilo italijansko umikanje s slepo naglico.

Avstrijsko zastavo na goriškem gradu je razvila hrvaška pehota.

V Gorico je došel namestnik baron pl. Fries-Skene, da uvede pomožno akcijo in upostavi delovanje politične uprave.

Cesar svojim zmagovitim četam.

Cesar je izdal na jugozapadu se bojujočim četam naslednje armadno povelje:

Naše čete združene s hrabrimi zavezniki so v trdih bojih v malo dneh priborile sijajne uspehe. Prešinjene veselja izražam za v teh težkih bojih izkazano zavestno in junaško zadržanje vsem, pa prav vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Vsem voditeljem, poveljnikom in četam izražam svoje popolno priznanje.

Z božjo pomočjo naprej!

Karel I. r.

Cesar in Borojević.

Dunaj, 29. oktobra. Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: Po padcu Gorice je poslal generalni polkovnik Borojević cesarju sledeče poročilo:

»Gorica je vzeta. Srečen, da morem položiti pred noge Vašemu Veličanstvu v ime naše soške armade domovini za večne čase zopet pridobljeni biser ob Soči; pristavljam k temu, da bomo zastavili zadnjega moža in konja, da srečno dokončamo pod modrim vodstvom Vašega Veličanstva započeto delo. Borojević. — Cesar je odgovoril: »Gorica, biser ob Soči, ki ste mi jo vzeli, tvori sijajni dragulj v vencu slave Vaših zmag. Ginjen se Vam zahvaljujem, ljubi generalni polkovnik pl. Borojević; božji blagoslov naj Vas spremlja naprej. Karel.«

Italijanska soška armada razbita.

Bojišče, 28. oktobra 1917.

Naš napad na Primorskem je dozorel do uničujočega udarca proti drugi in tretji italijanski armadi. Od morja do koroške meje se sovražnik umika. Hrvatska pehota je na gradu v Gorici razvila našo zastavo. Prodirajoč skozi mesto na levi breg Soče so naše čete zopet osvojile Kalvarijo in Fortin, ki se strmo dviga nasproti Sv. Mihaela in obvladuje vso nižino do Krmina.

Tudi na kraški planoti do morja so naše čete prešle k napadu. Vdrle so v Tržič in vzele znane delavnice Adria. Na planoti sami so prodirale čez Dol proti

Sv. Mihaelu. Sovražnik se umika na celi fronti. Njegove prvovrstne utrjene postojanke ob spodnji Soči so vsled dogodkov v goriskem odseku in vsled prodiranja zaveznikov čez Čedad že od severa sem obkoljene. Naše čete so povsod dosegle nizino in nadaljujejo zasledovanje. Umik sovražnika se vrši mestoma pod vsemi znaki panike. Plen na bojnem materialu je nepregleden.

Čez Sočo.

Na Banjski planoti, 27. oktobra.

C. in kr. druga soška armada odločno koraka naprej in z vsakim korakom zopet osvoji dragocen kos izgubljenega primorskega obmejnega ozemlja. Vojski, od katerih se zahtevajo najhujši telesni in moralni napor, najdejo povsod znamenja velike zmage, posebno jih navduši, če srečajo kakih 5000 laških ujetnikov, katere straži celih pet vrlih črnovojnikov. Ta armada, ki sedaj tako krepko napreduje, je imela prvi dan bitke nalogo, da pritegne nase glavno silo sovražnika. Cadorna je mislil, da bo glavni sunek zaveznikov izšel iz Tirolske; obenem pa da se bo na Banjski planoti napravil poskus zopet osvojiti pred kratkim izgubljene postojanke. Generala Cadorna in Capello sta se pustila cel dan slepiti, ker je druga soška armada prva napadla svojega premočnega sovražnika in ga večkrat celo za nekaj ur vrgla nazaj; če se je pa potem pred premočjo zopet ustavila, je Cadorna najbrže mislil, da se je že ubranil ofenzive. Šele pozno je spoznal svojo napako in je šele sedaj skušal svoje močne rezerve kolikor mogoče brez izgub umakniti z Banjske planote in sedaj je prišel veliki trenutek za drugo soško armado.

Dne 26. oktobra je osvojila celo Banjsko planoto. Na dve točkah so se ustavile italijanske elitne čete, da bi krile umik glavne sile in trenja čez Sočo. Gorske čete iz vseh delov monarhije so morale v najhujšem sovražnem ognju preiti globoko zarezano sotesko pri Avčah; dalje južno pred Plavmi so berzaljeri močno zasedli Jelenik in Slemo in so se trdovratno branili proti navalu galiskih in ogrskih polkov, dokler proti večeru niso bili vrženi.

Med tem so pa še dalje proti jugu honvedi in bukovinski strelci pričeli napad na Sv. Goro in Sv. Gabrijela, prve utrdbे pred Gorico. Še isti dan so naše zmagovite čete vdrle čez Sočo. Sovražnik se je ustavil šele onstran reke, na višini Koradi, nasproti Plavem, ki so jo hitro utrdili. Med tem se je italijanskemu generalu princu Gonzagu, ki je znan kot zelo odločen, ko nečeno posrečilo, da je spravil skupaj tri do štiri brigade in jih na tovarnih avtomobilih poslal proti severu, da s protisunkom krije prostor pri Vidmu in železniško progo v Pontabeli, ki edina preskrbuje ob koroški meji stoječo italijansko armado.

Zvečer 27. oktobra smo izvedeli, da je dosežena črta, katero bi po načrtu morali zasesti šele v dveh dneh. S. Gora, Kuk in Sv. Gabrijel v naših rokah. Na Banjski planoti je nakopičen ogromen plen: bolnišnice, zaloge perila, hrana, 80.000 granat na enem samem prostoru. Gorica je ležala pušta in brez ljudi pod našimi letalci in od Gorice do morja se Italijani povsod umikajo. Gradež je izprazen in znane baterije ob izlivu Soče so izginile.

Vojni poročevalci nemških listov poročajo:

V krajih Kobarid, Idrsko, Libušnje in Kamno je slovensko prebivalstvo z navdušenjem pozdravljalo došle avstrijske čete. Čeprav so ležali ti kraji od prvega dne vojske v italijanskem vojnem ozemlju, in do prebitja italijanske bojne črte niso nič trpeli, vendar ljudstvo sovraži Italijane. Po zanesljivih poročilih niso le Italijani odpejali na Sardinijo vse za orožje sposobne moške, ampak so dali odpeljati vse njim nevšečne družine. Pri odvozu so mimoidoči alpinisti zlostavljali ujetnike in več njih brez zaslišanja pobili. Prebivalci Idrskega so bili po prekem sodu decimirani.

Številni pri Volčah v prvem napadu ujeti častniki pravijo, da je krivo prebitja bojne črte pri Tolminu popolnoma napačno vodstvo in čisto zgrešena zgradba jarkov. Pri nekem padlem častniku so našli načrte, zraven pa je imel napisano: »Zastonj žrtvujem moje krvi. Kedaj se bo nehala ta norost?!« In neki narednik je rekel ves zadovoljen: »Tako, sedaj naj pa nadaljujejo vojni hujskači v zaledju sami vojsko.« Če je razpoloženje v deželi le malo podobno razpoloženju v bojni črti, potem bo Italija zelo drago plačala svoje izdajstvo. Tudi ljudi nima Italija ravno preveč, saj se že cenijo njene skupne izgube nad milijon mož. Med starejšimi ujetniki je veliko takih, ki so delali v tvornicah za smodnik, katere so pozneje nadomestili s črnici ali pa ki so stražili železnice in so jih nadomestili z mladoletnimi skavti.

Naši letalci poročajo o velikih transportih čet na progah Trevisa.

Naši so ujeli na raznih krajih 15 laških generalov in številno častnikov laškega generalnega štaba. Na naši strani je otvorilo ofenzivo nad 1000 topov. Avstrijsko in nemško topništvo je delovalo s po-

polno tehniško popolnostjo, ki si jo je pridobilo v bojih na zahodu.

Uničene baterije pri izlivu Soče.

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Z nečuvno silo izvedeni sunek zaveznikov iz prostora Bovec—Tolmin je že rodil svoje naravne posledice. Na levem krilu koroške armade (generalni polkovnik baron pl. Krobotin) so naši osvojili južnozahodno od Rajbla na koncu Jezerske doline ležeče sedlo Nevea severnozahodno od doline Seisera, kjer so se v minulih letih bili večkrat krvavi boji; vzhodno od ceste Plöcken in južno od Mute v Ziljski dolini smo vzeli Mali Pal, za katerega so se bili prejšnja leta vroči boji. Le Piz de Timan južno od Velikega Pala še zapira pot proti Paluzzi, od katere vodi cesta dalje v Tolmezzo, oziroma v Humin (Gemoni). Medtem ko že stoji nemške in avstrijske divizije generala pčota Otona pl. Belwa pred Vidmom, so osvojile avstrijske čete tudi že nadvladujočo višino Kvarin, ki leži neposredno severno od Krmina, ki leži neposredno severno od nozahodno od Gorice in ki nadvladujejo raven, so torej naši.

V prostoru južno od tam se porazena tretja armada hitro umika ob jadranski obali.

Skupina avstrijskih torpedovk, ki je na 3500 metrov deleč s strani streljala na Sdobba-baterije, jih je prisilila, da so morale popolnoma utihniti, izgub niso naše torpedovke imele. Pričereni uspehi so tim večje vrednosti, ker smo jih priborili v megli, mestoma, ko je močno lilo, na vrh jih je pa snežilo. Vsled neugodnega vremena so tudi vse vode zelo narasle, vsled česar tvorijo hudourniki že velike ovire.

Velik plen.

Dunaj, 29. oktobra. Po vseh semkaj došlih poročilih se je vršil beg Italijanov pred zmagovito prodirajočimi četami zaveznikov v strašnem neredu. Preganjalec mu je tesno za petami. O plenu se še ne morejo podati niti približne številke. Gorica, ki smo jo presenetljivo napadli in po vročih počestnih bojih osvojili, je bila najvažnejše oskrbovalno in dovozno središče sovražne kraske armade. V Gorici smo zaplenili med drugim tudi 120 težkih tovarnih avtomobilov, ki so bili do vrha naloženi z izvrstno jedilno mastjo. Pri Kobaridu je bil že pripravljen italijanski divizijski poveljniški vlak za odhod, ko so udrele nemške čete presenetljivo iz gozda, strojevodjo napravile neškodljivim in ujele cel štab z zelo važnimi načrti. Neizmerna množina plena je celo povzročila potrebo, kljub temu da je bilo v tem oziru že poprej preskrbljeno, da so ustanovili nova poveljništva plena.

Posledice zmage pri Soči.

Berlin, 29. oktobra. Wolff: Velika zmaga pri oči je vedno silovitejša. Nemške in avstrijske čete stoje že pred važnim železniškim križiščem Vidmom; avstrijske divizije so osvojile Krmin in se ob morski obali bližajo deželni meji. Pod tem silnim pritiskom se je zmajala tudi italijanska bojna črta na Koroškem. Bahava zmagoslavna zvest v govoru italijanskega vojnega ministra: »Naj pridejo, ne bojimo se jih!« je rekel, in izzval gromovito pritrdjevanje, je bila kmalu osramočena. Italijanski listi poizkušajo varati svet in lasten narod o silovitih dogodkih. »Absurdno bi bilo,« tako pišejo, »če bi napadu pripisovali večjo važnost, ker so postojanke, ki so jih vzeli zavezniki, tvorile le prednjo črto italijansko vojno vodstvo pa postopa v obrambi po nemški taktiki. Umika se da čuva italijanske množice.

Zelo znaten del teh množic so pa ujeli Nemci in Avstrijci. Tudi italijansko, vrhovno vojno vodstvo poizkuša polom cele soške fronte prikriti lastnemu narodu, svojim zaveznikom in nevtralcem. Italijanski vrhovni poveljnik Cadorna je zaprl dnevno italijansko vojno poročilo, ki ga angleški in francoski listi ne smejo prevajati. Brzjavka z 28. oktobra ob 4. uri 40 minut popoldne zvrča po zgledu Kerjenskega krivdo na strašnem porazu bojazljivosti njegove druge armade, ki je bila nekoliko pred napadom v javnem ministrskem govoru nad vso mero pohvaljena.

Na italijanskih tleh.

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se je zvečer poročalo:

Napad zveznih avstrijskih in nemških sil je tudi podnevi neprestano napredoval; boj se je prenesel od prehoda na Plöckenu južno od Mute do morja večinoma na italijansko zemljo; prebivalstvo naših koroških in kranjskih obmejnih okrajev je popolnoma rešeno od začasnih učinkov daleč vplivajočega italijanskega orožja. Italijanska armada se umika deloma skozi gore brez ceste; plen in ujetniki se vedno množe.

Zgornja Italija ogrožena.

Curih, 29. oktobra. Italijansko vojno vodstvo je razglasilo vzhodno zgornjo Italijo za ogroženo ozemlje; Treviso in Benetke sta priključeni. Prvi begunci iz Furlanije so prišli že v četrtek in v petek v

Videm. Pripovedujejo, da so dogodki oblasti popolnoma presenetili.

Cadorna padel?

Berlin, 28. oktobra. (K. u.) »Zürcher Morgenzeitung« je pisala: Dejstvo, ker italijanskih vojnih poročil Cadorna več ne podpisuje, je povzročilo, da beležimo govorice, po katerih se je ali se bo italijansko vrhovno vodstvo izpremenilo.

Italijani obupavajo.

Luzern, 29. oktobra. »Secolo« piše: Avstrijske in nemške divizije vsako uro besneje napadajo. Strašna sovražna sila nas razdrobuje. Jasno je, da zasleduje ofenziva smoter zasesti sveta tla Italije. Vsak odpor je nemogoč. Zbrati moramo vse svoje sile, ker sovražnik napada naše postojanke z demonsko silo.

Italijani vojske ne bodo mogli nadaljevati.

Haag, 29. oktobra. Londonski dopisnik »Secola« poroča: Italija ne bo mogla nadaljevati vojske, če se Avstrijem in Nemcem posreči, da bodo prodirali dalje.

Strah v Italiji. — Francozi obetajo, da bodo pomagali in tolažijo.

Begunci pripovedujejo, kakor curiški listi javljajo, da so dogodki italijanske oblasti popolnoma presenetili in da so prepozno spoznale nevarnosti. »Az Est« javlja, da se v celi Italiji širijo pustolovske govorice. »Corriere della sera« pravi: Banjske planote bi ne bili prisiljeni tako hitro pustiti, če bi ne bile okolnosti tane srečne. »Messagero« poziva zaveznike na pomoč in piše, da je položaj resen. Iz Genfa poroča »Az Est«, da je odsek za narodno obrambo sklenil poslati pehoto in topove na italijansko bojišče. »Teps« pravi: Usoda Italije je tudi naša in zaveznikov. »Echo de Paris« pričakuje, da se bo ofenziva pri Vidmu ustavila. »Matin« je poročal: Potem, ko so Italijani popustili ključ do Sv. Lucije, se italijanske čete pod močnim sovražnim pritiskom umikajo proti zahodu. Francosko časopisje zsleduje pozorno in napeto dogodek na italijanskem bojišču. »Petit Journal« piše: Dogodki se tam strašno hitro razvijajo. Jasne slike si ne moremo ustvariti, a vse kaže, da je Furlanija v nevarnosti. Ker pa moramo računati, da naš presenetijo tudi na Krasu in na južnem Tirolskem, Cadorna tam ne more odtegniti čet. Upajmo, da zadoščajo njegove soške čete, da vzdrže siloviti naval avstrijskih in nemških čet. (Na Krasu ga ni. Op. uredn.)

Proti kralju.

Curih, 28. oktobra. V Švici pričakujejo, da bo žrtev italijanske armade kralj. Protidinastični krogi čakajo le še na zamenje. Poročila o nemirih v zgornji Italiji še niso potrjeni, a strašno vpliva, ker se italijanska armada umika.

Pomoč Francozov.

Pariz, 28. oktobra. (K. u.) »Agence Havas«: Pod Poincaréjevim predsedstvom je zboroval zvečer ministrski svet. Razpravljali so o vojaškem položaju in o sedelovanju zaveznikov na italijanskem bojišču.

Švicarsko-francoska meja zaprta.

Bern, 29. oktobra. (K. u.) Danes opolnoči se zapre švicarsko-francoska meja.

Hindenburg o ofenzivi proti Italiji.

Dunaj, 29. oktobra. »Fremdenblatt« piše: Hindenburg je nedavno rekel: Ofenziva proti Italiji bo najskrbnejše pripravljena in največja operacija sedanje svetovne vojske. Kar je generalni vojskovodja napovedal, se izpolnjuje. Zelo hitro se osvečujemo nad nekdajnim nezvestim zaveznikom. Italija je sedaj izvedela, kakor svojčas Rumunija, kako malo se more zanašati na obljube zaveznikov. Rusija je pustila na cedilu Rumunijo; Angleži in Francija pa Italijo. Francija meji z Italijo, a z Anglijo vred ni zadržala njenega propada. K izdaji so znali nahujskati Italijo in Rumunijo. »Vae solis« so rekli predniki sedanjih Rimljanov. Italijani zdaj čutijo, kako slabo so si prebrali, ker so svoje stare zaveznike izdali. Dobili so, kar so zaslužili.

Kako so naši začeli ofenzivo.

S soškega bojišča poročajo z dovoljenjem voj. tisk. stana:

General Capello je nedvomno pričakoval naš napad, samo ne v tolikem obsegu in ne na tem mestu. Italijani so računali le s protinapadi na njihove nedavno osvojene postojanke na Krasu in Banjski planoti ter v odseku Kal-Lom. Tolminsko predmostje so smatrali za premajhno, da bi se mogle ondi zbrati za veliko operacijo potrebne čete. Še nedavno je pisal »Corriere della sera«, da je večji napad iz Tolmina neizvedljiv. Zato je imel sovražnik ta odsek slabo zaseden. Najvažnejšo brambno črto na slemenu Kolovrata sta imeli zasedeno brigadi Spezia in Taro. Močna je bila fronta in velike rezerve na Banjski planoti, kjer je general Capello izpopolnjeval svoj zadnji uspeh in se pripravil na nov udarec proti Idrijski dolini, da bi prišel Tolminu za hrbet.

24. oktobra ob 2. uri zjutraj je v viharjem in deževnem vremenu buknil kratak, močan bobnajoči ogenj, takoj nato do 4. ure velikanski napad s plinom in potem do 8. ure zopet bobnajoči ogenj.

Da se premagajo močne ovire krnske grmade in Kolovrata, so zavezniki manevrirali v skupinah. Avstroogrška skupina je prodrla iz skrajnega konca zgornje soške doline, nemška kolona je prodirala iz Tolmina proti Kobaridu, istočasno je tretja skupina bavarskih, pruskih in avstroogrskih čet frontalno prodrla na slemenu Kolovrata. Presenetljiva in genialna je bila pri tej operaciji uporaba starega, izkušenešega Napoleonevega sistema, da se izvede napad v dolini in se sovražne sile na levi in desni brez ozira na gore hitro potiskajo preko naprej. Tako se je posrečilo, da so zavezniki s presenetljivim prodiranjem odrezali celo krnsko grmado, predno so se Italijani zavedli, kaj s svojim držnim, nenadnim gibanjem nameravamo. Istočasno so Bavarci porazili ob italijanski brigadi na slemenu Kolovrata.

Ta sijajna operacija je mogla uspeti le zato ker je druga soška armada, ki smo jo imeli na Banjski planoti, sovražnika vezala in z ogorčenimi napadi preprečila premikanje rezerv, ki bi bile mogle napasti v soški dolini prodirajoče kolone. Ker je general Capello pričakoval našega napada na črti Kal-Lom, je poslal vse rezerve, ki so čakale nakupičene pri Kanalu-Avčah, proti Banjski planoti-Lomu. Tu se mu je tudi posrečilo trenotno zadržati naš napad, vendar ni imel več ne moči ne časa, da bi bil operiral proti Kolovratovemu slemenu in zgornji soški dolini.

Opoldne 24. oktobra so bili Bavarci že na slemenu Kolovrata, do večera so bile brigade Genova, Aetna, Caltanissetta, Alessandria, deli furlanske in drugi bersaglierski polk z vsemi baterijami na Krnu ujete. Na Banjski planoti so se borile sedmograške sikulske čete in alpski polki z brigadami belluno, Pescara, Sele, Ravenna, Benetke; tudi alpski so prišli na pomoč. 25. oktobra zjutraj se je začel sovražnik tudi tu umikati.

Tu je general Canello spoznal položaj in dal povelje za umikanje. A bilo je prepozno. everne zaveznike čete so bile blizu, artilerija se ni dala več rešiti. Vse se je zmešalo v brezplavem begu. Prihitele rezerve, med njimi farrarska brigada so nazaj zgrinjajoče se množice potegnile s seboj. Težke baterije, ki so v skupinah stale na Banjski planoti, so popustili. Naš zasledovalni ogenj jih je pogнал v divji beg. Pri Plaveh so se množice s trenom in artilerijo popolnoma zmešale in zajezile. Tako tudi po drugih potih. Naši letalci so zmetali na te žive kopice pri Kanalu, Vrh in Plaveh 6400 kg bomb.

Kako so se boji razvijali.

28. oktobra zvečer. Vojni poročevalci javljajo z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana: Ko so naši vzeli Banjsko planoto in nato Sveto Goro, so sledili besni boji pri Gorici, ki so se razširili včeraj tudi na Kras. V pivapski dolini, na Fajti hribu in na Grmadi so naši s prvimi navalom Laha vrgli. Sovražnik se je na Krasu trdovratno branil, a povsod je moral odnehati. V nekaterih urah je moral vse popustiti, kar je v enajstih bitkah dobil. Topovi na Grmadi so gromeli, naši bataljoni so napadli v najjužnejšem odseku. Iztisnili so sovražnika iz Tržiča. Italijani so bežali proti Soči, naši topovi so streljali na prehode. Sovražnik se je hitro umikal z Dobrdoške planote. Velikih topov ni mogel vzeti seboj. Velikih zalog na postaji Foljan Italijan ni več rešil. Operacije izvajajo naše navdušene čete po načrtu, a mnogo hitreje, kakor se je računalo.

Videm.

Videm (laško Udine), glavno mesto videmske pokrajine in okrožja, ki leži v beneški ravnini, je najvažnejše železniško križišče na Beneškem. Od tu vodi železnica, ki prihaja pri Krminu čez državno mejo preko mejnega potoka Idrijo, v Benetke. Proti severu vodi proga v Pontebo in dve lokalni železnici proge Červinjan-Mestre: ena v Čedad (27 km), druga južno v San Giorgio. Mesto šteje nad 50.000 prebivalcev in ima veliko zgodovinskih zgradb in spomenikov. Tu je sedež pokrajinske prefekture in nadškofije, dalje trgovske in obrtne zbornice. Izmed spomenikov bodi omenjen spomenik Viktorja Emanuela II., ki so ga postavili l. 1866., in spomenik bojinje miru.

Mesto je razdeljeno v dva dela: v notranje in zunanje mesto, ki ju ločijo jarki in zidove. Ceste so večinoma ozke in krive, izjemo delajo le maloštevilne ceste iz novejšega časa. Pač pa ima Videm nekaj jako zanimivih trgov in drevoredov. Najznamenitejša zgradba je municipij in na strmem griču sredi mesta sezidani grad z orjaškim stolpom, s katerega je krasen razgled na vse strani: proti severu na alpe, proti zapadu na beneško ravan in proti vzhodu in jugu na vinorodno ozemlje italijanske Furlanije. Znamenita je romanska stolnica z dragocenimi slikami in freskami.

ter šestorovogelnim zvonikom. Kot največja zanimivost Vidma pa slovi njegovo pokopališče, ki velja za eno najlepših v Evropi in prekaša s svojimi starinskimi umetninami celo milansko pokopališče.

Omenimo naj še nadškofijsko palačo z znamenito zbirko slik, med njimi Tiepolove in Grassiyeve. Dalje hrani nadškofijska palača slike vseh oglejskih patriarhov; zgrajena je v slogu dožev palače v Benetkah. L. 1876. je velik del palače uničil požar; nanovo jo je pozidal nato milanski arhitekt Scala. Mestni muzej hrani bogate zbirke starin iz rimske dobe. V Vidmu je tudi sedež akademije, tehnike, bogoslovnice in dveh gimnazij; zelo živahna je v mestu trgovina, posebno z lanom in konopljo in nič manj svilo, ki je glavna panoga italijanske industrije.

Zgodovinsko znamenit je postal Videm šele l. 1238., ko ga je oglejski patriarh povzdignil v glavno mesto Furlanije. Leta 1420. je prišel Videm pod Benečijo. Leta 1750. se je ustanovila videmska nadškofija. Tekom francoske vlade je bil Videm sedež prefekta in glavno mesto pokrajine Passariano. L. 1814. je prišel Videm pod Avstrijo. L. 1848. je v beneškem uporu kot prvo italijansko mesto odpadel od Avstrije. Dne 23. marca 1848. so ga zapustile avstrijske čete. Točno mesec pozneje je avstrijska vojska zopet vkorakala vanj. L. 1866. je Videm z Benečijo pripadel Italiji.

V novejšem času je bil Videm za Avstrijo zato važen, ker so se ondi shajali milanski in drugi irendistični krogi Italije z onimi iz Trsta in Tridenta — pod plaščem športnih priredb. Iz Vidma je bil prišel tudi glasoviti Oberdank, ki je nameraval izvršiti atentat na cesarja Frana Jožefa I., a se mu zločin ni posrečil.

Beseda Videm pomeni patrijarhovo, cerkveno posest. To je pravilen slovenski izraz, ki tudi živi v slovenskem ljudstvu že od nekaj za mesto Udine. Tako n. pr. pravijo ljudje v Hrenovicah, ko gredo v cerkev k službi božji »grem na videm« t. j. na cerkveno posest. Takih primerov imamo veliko na Slovenskem. Vidmarji pa so se imenovali tisti, ki so imeli v najemu cerkveno posest; odtod priimek Vidmar.

Generalni polkovnik pl. Below

se je proslavil posebno v pozimski bitki v Mazuriah; kot armadni poveljnik vojskovodje Hindenburga je tedaj začetkom februarja 1915 z generalom pl. Eichhornom obkolil rusko armado generala Sieversa in jo popolnoma uničil. V priznanje je prejel Oton pl. Below, ki je bil od 4. novembra 1914 poveljnik 8. armade in je bil že odlikovan z železnim križcem 1. in 2. razreda, red Pour le Mérite. Enako odlikovanje sta si bila pridobila njegov oče, leta 1905. umrli generalni poročnik pl. Below, leta 1866. in njegov stari oče po materi, generalni poročnik pl. Lupinski leta 1813. V nadaljnjem poteku vojne se je odlikoval Below v operacijah proti trdnjavam ob Bobru in Narewu po zmagi pri Gorlicah in pa v velikopoteznem obkoljevalnem gibanju pri Smorgonu in Lidiji zapadno od Minska.

Ko so armade pl. Gallwitza in pl. Kövessa podjarmile Srbijo in Črnogoro ter je poslala ententa v Solun Saraila, da bi s svojo armado padel zmagovitim Bolgarom, Nemcem in Avstrijcem v krilo, je prevzel general pl. Below poveljstvo nad nemškimi in avstrijskimi četami v Macedoniji. Ondi se je odlikoval v brambi, kakor prej v Mazuriah in ob Bobru v napadu. V bitki za Bitolj je vodil generalni polkovnik pl. Below nemški polk ob Bjelasnici osebno k naskoku in je bil težko ranjen. Poslej se Belowo ime ni bilo več omenjalo.

Orlando novi mož v Italiji.

Curih, (K. u.) Sestava vlade je poverjena Orlando.

Nemiri v Milanu in v Benetkah.

Berlin, 29. oktobra. »Berliner Morgenpost« javlja iz Bazilja: Švicarski listi poročajo, da so izbruhnili nemiri v Milanu in v Benetkah, ker ni dovolj živili. Ni verjetno, da bi Italija v takih okolištinah vojsko nadaljevala.

Italiji grozi usoda Rusije.

Kodanj, 28. oktobra. »National Tidende«: Osrednji velesili ste zopet prehiteli sporazum in napadli Italijo. Sporazum bo moral vse storiti, da ne zadene Italije usoda Rusije.

Francozi in Italijani.

Curih, 28. oktobra. Potrjuje se poročilo »Zürcher Morgenzeitung«, da vozijo Francozi v Italijo vojske.

Boji z rusi.

Rusko uradno poročilo.

27. oktobra. Dne 26. oktobra proti 9. uri predpoldne smo opazili pri Hainasu ob severovzhodni obali Riskega zaliva sovražno, iz 10 ladij in torpedovk sestavljeno brodovje. Ob 10. uri je sovražnik pričel obstreljevati odsek Hainas. Streljal je do

opolodne, nakar se je oddaljil v zahodno smer. Pred izlivom Salisa sta se okoli 10. ure predpoldne pojavili dve sovražni križarki in več malih ladij. Ob 10. uri 30 minut so poročali še o enem dreadnoughtu in 10 torpedovkah. Ob 10. uri 50 minut je sovražno brodovje pričelo obstreljevati in je streljalo do opoldne, nakar se je del vojnih ladij oddaljil proti severu. (Op. ur. Tu je bil telefonski razgovor vsled drugih nujnih pogovorov prekinjen.)

Obramba Petrograda.

Petrograd, 29. oktobra. (Kor. ur.) Vrhovni poveljnik severne fronte je povabil k sebi odposlanca petrograjske garnizije, da jim razloži posebne pogoje obrambe Petrograda, ki zahtevajo, da garnizija zapusti glavno mesto.

Petrograd, 29. oktobra. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Kerenskij je odpotoval na fronto. Dodatno poročajo listi, da se bo odstranitev garnizije iz Petrograda izvršila na ponovne prošnje operacijske armade.

Ruske čete zahtevajo premirje.

Stockholm, 29. oktobra. Zastopniki na Finskem se nahajajočih čet so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo premirje na vseh frontah in uvedbo mirovnih pogajanj.

Ruski zastopniki na pariški konferenci.

Petrograd, 29. oktobra. (K. u.) Ker general Aleksejev noče iti na pariško konferenco, bo vlada odposlala profesorja vojaške akademije generala Golovina.

Ruski parlament.

Stockholm, 29. oktobra. (K. u.) V seji ruskega predparlamenta dne 25. t. m., v kateri se je govorilo o obrambi dežele, je govornik levice, narodni revolucionar Steinberg-Karolin izjavil, da se more bojevitost armade le tedaj povišati, če bosta armada in ljudstvo vedela, zakaj da se bori. Prvi pogoj za to je, da se popolnoma preobrne zunanja politika. V predlogu na vse vajujoče se države za takojšnje premirje ne vidim ničesar, kar bi škodilo časti in dostojanstvu Rusije.

Brazilijski proti Nemčiji.

Rio de Janeiro, 29. oktobra. (Kor. ur.) Vlada je sklenila v svrhu ojačitve vojaške organizacije odredbe proti nemški špijonazi; zatrla bo vse liste v nemškem jeziku in internirala posadke bivših nemških ladij. Izdala je tudi odredbe glede izvoza zlata in drugih kovin.

Boji na zahodu.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 29. oktobra zvečer: Veliki glavni stan:

V posameznih odsekih flanderskega pozorišča in na Chemin des Dames živahen topovski boj.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem je megla omejevala bojevanje kljub temu je bil ogenj ob Yseri živahen. Posebno pri Dixmuidenu je ponoči dosegel veliko silovitost. Sunki sovražnih oddelkov severno od mesta so se izjalovili. Med gozdom Houtholst in Lyso je sovražnik obstreljeval našo bojno črto. Angleška pehota je napadla severno od železnice Bossinghe-Staden. Ob našem obrambnem učinkovanju so se napadalni valovi zrušili.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob Chemin des Dames so močne francoske čete po luti artiljerijski pripravi dvakrat naskočile pri Braye. Sovražnik se je moral umakniti. Imel je težke izgube in je pustil ujetnike v naših rokah.

Pri ostalih armadah so se le mestoma bojevali.

Od 22. oktobra je sovražnik v značnem boju in obrambnem ognju izgubil 48 letal, od teh tri na domačem ozemlju. Poročnik Müller je sestrelil svojega 30. in 31. sovražnika, poročnik v. Bülow pa svojega 22. in 23. sovražnega letalca.

Na jugu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

V Bitolski kotlini, v ovinku Črne in od Vardara do Dojranskega jezera se artiljerije živahno obstreljujejo.

Nolranja politika.

Skupna ministrska konferenca.

Budimpešta, 29. oktobra. (Kor. ur.) V palači ministrskega predsedstva se je danes dopoldne vršilo skupno posvetovanje avstrijskih in ogrskih resortnih ministrov.

Predmet posvetovanja je bilo bančno vprašanje, vprašanje dogovora glede denarja, vprašanje davka na sladkor kakor tudi druga davčna vprašanja. Tega posvetovanja se tu navzoči skupni ministri niso udeležili.

Akcija za ustanovitev nemško-češke province.

Iz Reichenberga poročajo: Župan dr. Bayer je v nagovoru na mestne svetovalce tožil o zapostavljanju Nemcev v državi in izjavil, da tako ne sme več biti. Za to poklicana društva nemškega naroda morajo tedaj dvigniti svoj glas in zahtevati, da njih zastopniki zastavijo vse sile, da dobi nemško ljudstvo v tej državi mesto, ki mu pristojno. Na Češkem se mora v varstvo bodočnosti nemškega naroda ustanoviti lastna nemško-češka provinca. Mi hočemo proči od Čehov, imeti hočemo v nemških okrajih lastno upravo. — Mestni svetovalci so to izjavo navdušeno vzeli na znanje.

Dnevne novice.

+ V spomin dr. Kreku je »Katol. tiškovno društvo« v Ljubljani v seji 29. oktobra dovolilo 500 K za »Pripravniki dom« v Ljubljani (ker je bil pokojni učitelj sin), 500 K pa za spomenik.

— Narodno-zavedne občine na Gorinskem. Občinski odbori v Radovljici, Lencovem, Predtrgu, Mošnjah, Lešah, Lescah, Breznici, Ovišje-Podnartu, Ratečah, Bohinjski Bistrici in Koroški Bili so v svojih sejah dne 21. oktobra sprejeli soglasno sledeče resolucije: 1. Odobrujemo in pozdravljamo združitev vseh slovenskih in hrvaških poslancev v »Jugoslovanskem klubu« na Dunaju. 2. Pridružujemo se klubovi deklaraciji z dne 30. maja 1917 z odločno zahtevo samostojne države jugoslovanskega naroda pod vlado Habsburžanov. 3. Veseli pritrjujemo ljubljanski izjavi zastopnikov vseh naših političnih strank, ki so se pod vodstvom pravega knezokofa dr. Jegliča dne 15. septembra izrekli za skupno delo na podlagi narodnega programa in mirovnih stremeljenj papeža Benedikta XV. 4. »Jugoslovanskemu klubu« izrazimo svoje najgloblje sožalje ob prezgodnji smrti največjega Slovenca dr. Kreka! V njegovem duhu naprej do zmage! Zadevni sklepi se odpošljejo »Jugoslovanskemu klubu« in prevz. knezokofu. Ostale občine radovljiskega okraja slede.

+ Sladke nade. Te so upanje na ljubi mir, ki ga skušata pospešiti naša najvišja Gospoda na Dunaju in v Rimu, in želja po združenju jugoslovanskih bratov pod milimi Habsburžani. Kakor vsi slovenski občinski odbori, tako je tudi mošenjski v svoji redni seji dne 21. oktobra slavil vse velike može, ki se trudijo za uresničbo sladkih nad.

+ Junaški 17-ti. Odlikovani so bili pri 11. soški ofenzivi, od 17. pp. stot. strojnih pušk naslednji: S srebrno svetinjo 1. razreda: Četovodji Srakar Jožko, Kranj in Geste Matija, Špitalič pri Suhinju. — S srebrno svetinjo 2. razreda: Četovodja Oselnik Peter, Ježica pri Ljub.; desetenik Markelj Alojzij, Ljubno, Gor.; pešca: Pavlin Alojzij, Naklo nad Kranjem in Kern Aleš, Potok pri Komendi. — Z bronasto svetinjo: pešci Horvat Marko, Ljubljana; Mrak Franc, Kranj; Gale Franc in Bedenčič Alojzij, Grosuplje; Bertonec Ignacij, Kamna gorica; Peterč Valentin, Smlednik; Lanišek Anton, Laniše pri Kamniku; Kavadl Ludvik, Trst in Valenčič Ivo, Jelšane Istra.

— Za vojnega kurata pri 26. strel. p. je imenovan kaplan v Škofji Loki Anton Anžič. — Kaplan v Srednji vasi Jalen Ivan za vojnega kurata pri rez. bolnici št. 2 v Gradcu. — Salezijanec dr. Feliks Zamjen v Oswiecimu za vojnega kurata pri rez. bolnici št. 4 v Gradcu.

— Odlikovanja. Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila tit. narednik 97. pp. Franc Kemperle in tit. narednik 8. lov. baona Franc Košir. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: nadporočnik 5. strel. p. Milan Zemljč, poročnik 1. gor. strel. p. Gvido Iglar in nadporočnik 2. p. ces. strel. Rudolf Jenko. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil poročnik c. kr. 203. rez. polj. top. p. Franc Vidmar. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik-avditor dr. jur. Metod Dolenc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil narednik 27. črnovojs. pp. Kotar Matija. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Kovač Simon, desetenik Novak Josip in Kuret Boštjan, poddesetenik Pleš Ivan, pešci Pader Franc, Gabrošek Anton, Masle Andrej in Starešinič Nikolaj, vsi pri 27. črnovojs. pešpolku.

— Generalni major Ivan Burja (spodnještajerski Slovenec) je povzdignjen v plemeniti stan.

— Odlikovanja pri južni železnici. Cesar je podelil: Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje z meči višjemu revidentu Ignaciju Potzhuber v Ljubljani; zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje višjemu revidentu Alojziju Pregeli v Ljubljani in Jo-

žefu Medved v Prevaljah; zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje asistentoma Alojziju Črnač in Martinu Križan v Zgornjem Dravogradu; srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje pisarnškemu ekspedijentu Luki Lončar v Beljaku, strojevodjem Jožefu Kenda, Antonu Mihal in Kristijanu Pole v Beljaku.

— Odlikovanje. Nj. Veličanstvo je blagovolilo najmilostljiveje podeliti praporščaku pri gor. strel. p. št. 2 Antonu Avsecu srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje v priznanje posebno vestnega in zvestega službovanja pred sovražnikom.

— Stopetdesetletni rojstva slovenskega slikarja M. Langusa. Dne 9. septembra t. l. je preteklo 150 let, kar se je rodil znameniti slovenski slikar in Prešernov prijatelj Matevž Langus.

— Odlej se vrše sestanki dunajskih Slovencev mesečno vsako prvo in drugo soboto v rotovski kleti. Osebna povabila se ne razpošiljajo več.

Iz italijanskega ujetništva pozdravlja vse sorodnike in znance praporščak Andrej Zela iz Hraštaja pri St. Petru n. K. Najvaja se v Genovi. Ujet je bil 24. 8. 1917.

— Za provizorično učiteljico na Dobrovi pri Ljubljani je imenovana gđc. Marija Špan.

— Umrli je pri Sv. Lovrencu nad Mariborom c. kr. rač. podčastnik Karel Brezovnik.

— Skrajšanje shranitvenega roka za nevročljive zavitke. Vsled nakupičenja nevročljivih zavitkov pri poštnih skladiščnih uradih je nastala potreba, skrajšati za nevročljive zavitke določeni enoletni rok. — Dokler ne nastopijo redne razmere, se skrajša torej ta rok na šest mesecev, kar velja tudi za zavitke, ki leže že sdaj kot nevročljivi pri poštnih skladiščnih uradih.

— Najden denar. Dne 28. septembra t. l. našla se je večja vsota denarja na poti od Lazov do Zaloga. Kdor je izgubil, naj se oglasi pri občinskem tajniku Ig. Mrcina v D. M. v Polju.

Ljubljanske novice.

Ij Vojno-grobni dan. Da bi se grobovi naših vojakov popravili in ostali v stanju, ki odgovarja naši pijeteti nasproti padlim junakom, želi govoto vsakdo, ki je v tej vojski izgubil koga izmed svojih dragih. Ker je vsakemu posameznemu nemogoče skrbeti za posamezen grob, ki leži morebiti daleč od doma, mogoče celo zunaj v tuji zemlji, je skrb za vojaške grobove prevzela vojaška uprava na Dunaju. S centralizacijo se je ustanovilo mesto, ki bo moglo dostojno skrbeti za grobove, ker ne razpolaga le z zadostnim denarnimi sredstvi, marveč tudi s potrebnimi delavskimi močmi. Zato je v interesu vsakega, ki žaluje za kakim junakom, da po svojih močeh prispeva k temu načrtu. Jutri bodo mlade dame po cestah in trgih prodajale čedne znake po 20 v., razglednice z vojaškimi pokopališči po isti ceni, dalje oprostilne igle za ovratnice po 2 K. Srednješolci bodo pri posamznih strankah oddeli nabiralne pole, v katere lahko vsakdo vpiše primeren znesek. Po pole in denar bodo v nekaj dneh nato prišli dijaki.

Ij Generalni major Kleinschrodt imenovan za etapnega štacijskega poveljnika v Gorici. Etapni štacijski poveljnik v Ljubljani g. generalni major Avgust Kleinschrodt pl. Frankheimb je danes zapustil naše mesto, da nastopi kot tak v ravnokar osvojeni Gorici poverjeno mu novo mesto. Odhod g. generalnega majorja bo v Ljubljani vsakdo odkrito obžaloval, kajti pl. Kleinschrodt si je tekom svojega nad dvlethnega delovanja kot štacijski poveljnik pridobil vsestransko spoštovanje.

Ij Premoga nima mestna občina nobene več. Doslej običajna delitev vsako sredo torej odpade.

Ij Cesarska maša na ljudskih šolah. Vsled ustnega naročila c. kr. deželnega šolskega sveta je odredjeno, da se god Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Karla I., to je 4. novembra t. l., na vseh ljubljanskih ljudskih in meščanskih šolah praznuje z nedeljsko službo božjo, ki naj bo obenem slavnostna cesarska maša s primerno cerkveno propovedjo. Po maši se odpoje zahvalna in cesarska pesem. Na to odredbo se opozarjajo starši in mladina vseh šol zlasti onih, ki so sedaj brez pouka.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Jeršin, vdova železnikega čuvaja, 73 let. — Marija Ladiha, ključavničarjeva hči, 8 dni. — Apolonija Kačar, posestnikova žena, 51 let. — Neža Škarjevec, zidarjeva vdova, 87 let. — Ivana Žalohar, prodajalka, 18 let. — Friderika Cilenšek, zasebnica, 66 let. — Karel Petrič, sin postajnega mojstra, 10 dni. — Makso Rožanec, sin železnika pristava, 6 let in pol. — Marija Puš, dekla, hiralka, 77 let. — Fran Marn, bivši premogar, hiralec, 20 let. — Imre Soradi, pešec. — Robert Znidaršič, rejenc, 3 mesece. — Adolfin Schwarzmueller, hiralka, 61 let. — Viktor Pertot, rejenc, 1 mesec. — Ivan Koprivnikar, orožnik v p., 41 let. — Fran Rogas, sin železn. skladiščnika, 1 mesec.

Ij C. kr. ravnateljstvo državnih železnic Trst potrebuje v Ljubljani stanovanja za urade. Ponudbe naj se pošlje c. kr. ravnateljstvu državnih železnic Trst, ekspozitura Ljubljana, Resljeva cesta 10. Navesti je lego, najemnino in morebitne postranske pogoje.

Ij Oddaja cenejšega mesa v Mostah. Mestna aprovizacija ljubljanska bo delila v sredo, dne 31. oktobra, popoldne v mesnici g. Karla Struklja na Zaloški cesti št. 14 občanom na rumene izkaznice B in C meso po znižanih cenah. Od 2 do pol 3. pridejo na vrsto stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1—100, od pol 3. do 3. št. 100—200, od 3. do pol 4. št. 201 do konca. Od pol 4. do 4. dobé meso stranke z rumenimi izkaznicami s črko C št. 1—100, od 4. do pol 5. št. 101—200, od pol 5. do 5. št. 201—300, od 5. do pol 6. št. 301—400, od pol 6. do 6. št. 401 do konca. 1 kg stane 2 K. 1 oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, 2 osebi $\frac{1}{2}$ kg, 3 in 4 osebe $\frac{3}{4}$ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb $1\frac{1}{4}$ kg, več oseb $1\frac{1}{2}$ kg.

Ij Oddaja cenejšega mesa na Viču. Občina Viča, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B in C, določeno v sredo, dne 31. oktobra, popoldne v mesnici g. Škrlija na Viču, onstran železniškega tira. Na vrsto pridejo od 2. do pol 3. stranke z izkaznicami B št. 1—100, od pol 3. do 3. št. 101—200, od 3. do pol 4. št. 201 do konca. Stranke z izkaznicami C prejmejo meso od pol 4. do 4. št. 1—100, od 4. do pol 5. št. 101—200, od pol 5. do 5. št. 201—300, od 5. do pol 6. št. 301—400, od pol 6. do 6. št. 401 do konca. 1 oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, 2 osebi $\frac{1}{2}$ kg, 3 in 4 osebe $\frac{3}{4}$ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb $1\frac{1}{4}$ kg, več oseb $1\frac{1}{2}$ kg. — 1 kg stane 2 K. Priprave drobiž!

Ij Meso na rumene izkaznice B. Mestna aprovizacija bo oddajala v sredo, 31. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso na rumene izkaznice B. Določeno je tale red: od pol 2. do 2. ure št. 1 do 200, od 2. do pol 3. ure št. 201 do 400, od pol 3. do 3. ure št. 401 do 600, od 3. do pol 4. ure št. 601 do 800, od pol 4. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. ure št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. ure št. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. ure št. 1401 do konca. — 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 kroni.

Popisovanje živine. V smislu naročila c. kr. deželne vlade se bo dne 31. oktobra in 1. novembra t. l. popisovala v Ljubljani goveja živina, konji, preišči, kože in ovce in sicer oba oba dneva od 8. do 12. ure dopoldne. Komisija za pravo mesto posluje v mestnem popisovalnem uradu na magistratu, na Barju in v Spodnji Šiški pa se bo popisovalo od hiše do hiše. Lastniki prej omenjene živine se torej pozivljajo, da jo pridejo navedena dneva popisati na označeno mesto. Kdor bi napačne podatke navedel ali pa kaj zamolčal, oziroma živino prepozno popisal ali popis sploh opustil, bo v smislu obstoječih predpisov kaznovan.

+ Brezplačna oddaja goveje juhe in drobja. Deželno mesto za vnovčevanje živine bo oddajalo revnim slojem brezplačno govejo juho in drobje živine ter prašičev, kakor pljuča, jetra, vampe, glave, obisti, parklje i. dr. Razdeljevalo se bo vsak torek, sredo, četrtek in soboto od 2. do 5. ure popoldne v lastni mesnici na Jurčičevem trgu 1. Prosilci, kateri bi bili radi deležni te odaje, naj se oglašijo pri svojem župnem uradu v Ljubljani, begunci pa pri posredovalnici gorških beguncev, kjer bodo dobili izkaznice. Pričetek v sredo dne 31. t. m. — Škandal je, da nam ta notica ni bila dostavljena!

Ij Dvojnat Wertheim-ključek je bil pretečen teden najden v Hrenovi ulici. Izgubitelj naj se oglasi pri g. Proscencu v Hrenovi ulici št. 13.

Graf Hertling — bodoči kancler.

Berlin, 29. oktobra. (K. u.) »Berliner Zeitung« poroča: Cesar Viljem je včeraj popoldne sprejel bavarskega ministrskega predsednika grofa Hertlinga in mu ponudil mesto državnega kanclerja. Graf Hertling si je izprosil čas za premislek. Pred prevzetjem urada bo imel vrsto razgovorov. Prošnja državnega kanclerja dr. Mihaelisa za odstop je že dovoljena.

Berlin, 29. oktobra. (K. u.) Zvečer se je v političnih krogih čulo, da graf Hertling ne bo prevzel mesta državnega kanclerja, ker noče privoliti v ločitev mesta pruskega ministrskega predsednika. Če bo graf Hertling končno javno odklonil, ima knez Bülow največ upanja, da postane državni kancler.

Trst se zahvaljuje Bogu. Povodim zopetnega zavzetja Gorice se je vršila včeraj ob 10. uri dopoldne v tržaški stolni cerkvi pri Sv. Justu zahvalna služba božja s »Te Deum«-om. Tudi v nekaterih drugih avstrijskih glavnih mestih so se vršile zahvalne službe božje.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Zahvaljujem se g. Karolu Lavrenčiču, vratarju c. kr. tobačne tovarne, da mi je odpustil v nekem na tobačno ravnateljstvo naslovljenem pismu izrečene neresnične obdolžitve.

Ivan Špelko.

Drva

kupi vsako množino. (Tudi v zamenjo blaga.) Če v bližini ljubljanske okolice, dostavi eventualno kupec vozove. Ponudbe na upr. H. teta „Sion“ v Ljubljani. Istotam se prodaja večja množina razne velikosti likerjevih praznih steklenic.

Jožef Jug

pleskarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. Jamčim, da delam samo s pristnim firmežem.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumno, jarež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

2089

Gobe-jurčke

tudi lisičke, parkelce, mavrohe, brezovke in druge užitne gobe kupi v vsaki množini

(10) Sever & Urbanič 2621

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

La britev iz srebro-jekla K 3-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Periekt« s 6 rezili K 16, 20; dvo ez. rezila tucat K 5, 6. La lasestrižni aparati K 11, 12. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna trrdka, Brux št. 1755, Česko. 111

Išče se

upravnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevali, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

„Tüchtig L 1301“ na Kienreichovo Hannonen Expedition, Gradec, Sackstrasse 6.

Do 1. listopada ali takoj

se išče

priden, spreten, trezen in izkušen

vinogradnik.

(viničar.)

Biti mora ne pod 32 letne starosti in oženjen, ter zmožen zraven svojega dela nadzorovati tudi druge vinograde. Daljša spričevala se naj pošiljajo na upravništvo:

»Tüchtig L. 1301« na Kienreichovo „Anzeigenvermittlung“ Gradec, Sackstrasse 6.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih

olupkov hrušek in jabolk vsako posebej, po 2 K in dobro posušene **prešene hruške in jabolke**

po 80 vin. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosi na trrdko Franc Kos v Ljubljani.

Vodja večjega trgovskega podjetja, ki ima srednješolsko izobrazbo, želi premeniti službo.

Možnost službe tudi za ženo bi bila zelo dobrodošla. Pisma na upravo lista pod naslovom: „vodja.“ 2790

Mlin

se prodaja za ceno 60000 kron
Gračina Krupa, p. Gradac
Bela Kranjska.

Šume (gozdi)

blizu kolodvora Gradac v parcelah od 5—10 50 oralo
se prodaja po 1.00 kron za katalni orol (1600 □ sežnjev).
Gračina Krupa, pošta Gradac,
Bela Krajina.

ŠTEFAN MENCINGER

TRGOVEC

ANICA MENCINGER roj. OBLAK

POROČENA

LJUBLJANA, 30. OKTOBRA 1917.

Prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da so mi umrli ljubljani

oče

včeraj zvečer ob 10. uri v Cerkljah po kratki bolezni prevideni s sv. zakramenti.

Spominjajte se jih v molitvah.

Selca, dne 27. oktobra 1917.

Janez Kepec

župnik.

ZAHVALA.

Dne 4. tm. smo položili k večnemu počitku telesne ostanke našega nepozabnega, dobrega in skrbnega očeta, oziroma soproga, tasta in zeta

Antona Turnškega

Veličastni pogreb nam je bil dokaz, kako spoštovan je bil blagi pokojnik. V naši tugi in žalosti nam je bilo to v tolažbo. Radi bi se zahvalili vsakemu posamezniku, a ker to ni mogoče, izrekamo tem potom zahvalo častiti duhovščini z gospodom dekanom na čelu za veličastno cerkveno opravilo, gospodom pevcem za gniljivo petje, vsem darovalcem krasnih vencev, gospodom Ivanu Hribarju, sedaj ravnatelju v Mozirju, in Rudolf Maistru c. kr. major v Mariboru, ki sta mesto venca podarila večjo vsoto v blagi namen in vsem onim, ki so od blizu in daleč prišli izkazati pokojniku zadnjo čast, zlasti gospodu voditelju politične izpostave v Mozirju, gasilnim društvom, raznim korporacijam ter odposlanstvom iz okolice, Celja, Maribora, cele Savinjske doline ter Spodnje Štajerske.

Marija Nazarje, dne 24. vinotoka 1917.

Rodbina Turnšekova.

Ugodna prilika za nakup.

Vedno z najboljšim vspehom obratovani, nasproti kolodvoru Bohinjska Bistrica na Gorenjskem ležeči **HOTEL »RODICA«**, last gospoda Otona Doktorica, se prodaja dne 5. novembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26, s popolno opravo in več polja.

Hotel z opravo je sodno cenjen na 8.822.58 K in najmanjši ponudek znaša 54.548 K. Potrebni vadij znaša 8200 K. V skupni cenilni vrednosti vpošteti inventar tega hotela je cenjen na 5991.64 K. Interesentje si morajo pravočasno preskrbeti potrebne listine za vstop na Kranjsko.

Št. 15.072.

RAZGLAS.

V smislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 10. oktobra 1917, št. 30.10³, se bo dne 31. oktobra in 1. novembra 1917 popisovala v Ljubljani goveja živina, konji, prašiči, kože in ovce, in sicer oba dneva od 8. do 12. ure dopoldne.

Komisija za pravo mesto bo poslovala v mestnem uradu, na Barju in v Spodnji Šiški pa se bo popisovalo od hiše do hiše.

Lastniki zgoraj omenjene živine se torej pozivljajo, da jo pridejo navedena dneva popisati na označeno mesto.

Kdor bi napačne podatke navedel ali pa kaj zamolčal, oziroma prepozno živino popisal, bo v zmislu obstoječih predpisov kaznovan.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 29. oktobra 1917.